

زنان رادیو، پررنگ یا کم رنگ؟!

● معصومه شهبندی

پس شاید وقت آن رسیده باشد که عامل «اوه» را کنار گذاشته و حضوری پررنگ‌تر داشت، چرا که حضور زنان در رسانه موجب خواهد شد بازتاب آنان نیز بیشتر شود و در نتیجه آن رادیو برای زنان، درباره زنان و به دست زنان گسترش یابد؛ همان چیزی که کارولین میشل در کتاب زنان و رادیو در مورد وضعیت زنان در رادیو BBC به تحلیل و توصیف می‌پردازد و ابراز می‌دارد: واقعیت این است که صنعت رسانه هنوز توسط مردان و در جهت منافع کارفرمایان مرد اداره می‌شود و این موضوع ناشی از جهان‌بینی مردان است که در برنامه‌سازی نمود پیدا می‌کند. (همان: ۳۵۴)

بیشترین درصد مردان و زنان با مدرک لیسانس در رادیو مشغول

شاید برای شما هم این توهم به وجود آمده باشد که تعداد زنانی که در رادیو می‌بینید بر تعداد مردان فزونی دارد! جالب است بدانید در رادیو بنا بر تازه‌ترین آمار امور اداری حوزه معاونت صدا ۱۳۴۰ مرد و ۸۵۲ زن اشتغال دارند. از کل این جمعیت بر حسب نوع قرارداد تقریباً درصدهای مساوی بین زنان و مردان دیده می‌شود. اگر این درصدها را بدنه رادیو در نظر بگیریم، در میزان کارندهای رسمی، ستادی، برنامه‌ای و ... برابری به چشم می‌خورد. اما در راس هرم مدیریت سه زن حضور دارند: خانم احمدی مدیر رادیو تهران، خانم رضایی مدیر امور آموزش و خانم ابوطالبی مدیر رادیو خانواده. حقیقت این است که اکثر مدیران زیرمجموعه شبکه،

مرد	زن	میزان تحصیلات
۱/۳۴	۰/۱۱	دکتری
۸/۲۸	۵/۷۵	فوق لیسانس
۳۸/۲۸	۵۵/۱	لیسانس
۹/۰۲	۸/۴۵	فوق دیپلم
۳۵	۲۸/۰۵	دیپلم
۳/۲۸	۰/۵۸	سیکل
۴/۸	۱/۹۶	سایر

مرد	زن	نوع قرارداد
۳۳/۹۵	۳۰/۸۶	رسمی
۱۰/۵۹	۱۱/۸۵	ستادی
۳۲/۰۸	۳۲/۱۵	برنامه‌ای
۸/۲۸	۹/۰۳	حق‌الزحمه‌ای
۱۵/۱	۱۶/۱۱	سایر

مرد هستند.

سانس تامسون تهیه‌کننده رادیو BBC تفاوت واکنش در قبال موفقیت و پیشرفت شغلی بین دو جنس را عامل «اوه» معرفی کرد. او مشاهده کرد که زنان با تعجب و خوشحالی به پیشرفت خود واکنش نشان می‌دهند و با این عمل موفقیت خود را بی‌اثر می‌کنند؛ مثلاً می‌گویند: «من بالاخره به BBC راه پیدا کردم! اوه! من تهیه‌کننده هستم! اوه! اما مردان با ابراز شادمانی و تعجب وقت خود را هدر نمی‌دهند. آنها بیشتر به قدم‌های بعدی و ارتقای خود می‌اندیشند و می‌گویند: «خوبه من در حال حاضر یک تهیه‌کننده‌ام. حالا چطور باید یک مدیرکل شوم؟» (میشل، ۱۳۸۶: ۳۲۸)

به‌کار هستند. به عبارتی با اینکه متوسط میزان تحصیلات زنان برابر با مردان است اما شغل‌های رده‌های بالا و مدیریتی بیشتر از آن مردان است. از دیگر سو تنها یک زن در رادیو با مدرک دکتری در حال فعالیت است و این در حالی است که تعداد مردان دارای مدرک دکتری ۱۸ نفر است.

هدف اصلی از این یادداشت کوتاه، یادآوری نکاتی به زنان شاغل در رادیو در مورد نقش و میزان حضور آنهاست.